

ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಒಂದಂಶಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಘೋರವಾದದ್ದು ಜನತೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ; ನಮ್ಮ ಪತನಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ಮೂಲಕಾರಣ.”

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ನೀರು, ಭೂಮಿ, ಕಾಡು, ಕಲ್ಲು, ಯಾವುದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ - ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಗಳು ಜನವಿರೋಧಿಯಾಗಿವೆ. ವಿವೇಕಾನಂದರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಆರಾಧಿಸುವ ಬದಲು ಈ ಜನವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸಲು ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವವರೆಲ್ಲಾ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ ದೇಶದ ‘ಹಣೆಬರಹ’ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಜನರನ್ನು ಅವರು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಡತನದ ಕೆಳ ವರ್ಗ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗವನ್ನು ‘ಶೂದ್ರವರ್ಗ’ ಅಥವಾ ‘ಮಹಾಜನತೆ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿ, ಭವಿಷ್ಯ ಅವರದೆಂದು ಅವರು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು; ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಮತಧರ್ಮೀಯ ಶಕ್ತಿಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರ ದೂಡಲಾಗಿರುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಅಸಮರ್ಥನೀಯವೆಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮದು ಕೇವಲ ಅಡುಗೆಮನೆ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಟೀಕಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗಿದ್ದುದು ಧರ್ಮಸ್ವಭಾವದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರಬೇಕಾದ ಅನುಕಂಪದ ಅಭಾವದ ಬಗೆಗಿನ ಸಿಟ್ಟು. ಆಡುವುದು ವೇದಾಂತ, ಮಾಡುವುದು ಕೀಳುಕ್ರಿಯೆ - ಇದು ಅಸಮಂಜಸ ಎನ್ನುವುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿವೇಕಪ್ರಜ್ಞೆ. ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, “ಅಸಮತ್ವವೇ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ದಾರಿ, ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆಗಲಿ ಜನಾಂಗವೇ ಆಗಲಿ, ಬಾಹ್ಯಸಮತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಹ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದು, ಮನೋಸಮತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಮನೋಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದು, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಸಮತ್ವ ಮತ್ತು ಆಸೆಗಳು - ಇವು ಮೂರೇ ಮಾನವರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇವು ಮೂರರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದವೂ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವು.”

ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ, ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವಂತಹ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕು. ದಿನಕ್ಕೆ ೨೮ ರೂಪಾಯಿಯ ಆದಾಯವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಗರ್ವದ ಮಾತು ಒಂದು ಕಡೆ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ ೨೮ ಅಂತ್ಸಿನ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೊಕ್ಕಿನ ಅಧಿಪತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಇದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಭಾರತವಲ್ಲ. ಅವರ ಆಶಯಗಳ ಮೂರ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಅವರು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರ ಆಶಯವನ್ನೇ ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಿಬಿಡುವ ಹುನ್ನಾರವು ಇಂದಿನ ಆಳುವ ವರ್ಗದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನುಡಿ ದಾರಿದೀಪವಾಗಬೇಕು.

ಅವರೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆಂದರು: “ಯಾರಿಗಾಗಿಯೂ ಮರುಗಬೇಡಿ, ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮಗೆ ಸರಿಸಮಾನರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮೇಲುಕೀಳೆಂಬ ಮೂಲ ಪಾಪದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸರಿಸಮಾನರು. ನಾನು ಮೇಲು, ನೀನು ಕೀಳು, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಸಮಾನತೆಯೇ ಮುಕ್ತನ ಚಿಹ್ನೆ.”

ಇಂದಿನ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಹೊಸ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಿವೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡು, ಆಮೇಲೆ ಬಡಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ವ್ಯಯಿಸುವ ದುಂಟು. ಇದು ಮೇಲು-ಕೀಳುಗಳ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಬಂಧ. ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಅಂತಹ ನಿಶ್ಕೃಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಮ್ಮೆ ನೊಂದು ನುಡಿದಿದ್ದ ಮಾತುಗಳಿವು: “ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನನಗೆ ಈ ಮಠವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ಬಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಂಚಿಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸುವುದು. ನಾವು ಮಠವನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಅಯ್ಯೋ! ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ತುತ್ತೆತ್ತಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದು?”

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಕುಸಿದುಬಿಟ್ಟದೆಯೆಂದು ಬೀಗುವ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅಹ್ಲುಪಾಲಿಯಾಗೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಅರ್ಜುನ ಸೇನ್‌ಗುಪ್ತ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ವರದಿಯ ನೆನಪು ಸಹ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಆ ವರದಿ ಹೇಳಿತ್ತು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಸರಾಸರಿ ದೈನಿಕ ಆದಾಯವು ಕೇವಲ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ನೂರಾರು ವಂಚನೆಯ ಹಗರಣಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಲೂಟಿ, ವಿದೇಶಿ ಆರ್ಥಿಕ ಆಕ್ರಮಣ, ವಿದೇಶಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಪ್ಪುಹಣದ ಶೇಖರಣೆ - ಇಂತಹ ಪಿಡುಗುಗಳು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆಶಯದ ಈಡೇರುವಿಕೆಗೆ ಮಾರಕ ಅಂಶಗಳು. ಅಂತಹ ನೀಚ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ಸಹ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಅವರೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದುದು ಇದು: “ದೇಶ ಮುಳುಗುತ್ತಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜೀವಿಗಳ ಅಭಿಶಾಪವು ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವಾಹಿನಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಯಾರಿಗೆ ಬಚ್ಚಲು ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವೋ, ಸಮೃದ್ಧತೆಯ ನಡುವೆ ಯಾರನ್ನು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ನರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆವೋ, ಯಾರ ದಮನಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕಾಚಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದೆವೋ, ಯಾರಿಗೆ ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ‘ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ, ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಈಶ್ವರನಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಾರ್ಯತಃ ಅದನ್ನು ಒಂದಿನಿತೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹ ಜನಗಳ ಅಭಿಶಾಪವು ಸಿಡಲಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆರಗುತ್ತದೆ.”

ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನಡತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ದುರಂತ. ವರ್ಣಗಳ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಅವರು

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದುಂಟು, ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಲು ಅದನ್ನವರು ಬಳಸಿದ್ದರು. “ಶ್ರೀಮಂತರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಭರಣಗಳಿದ್ದಂತೆ, ಅಷ್ಟೆ ; ಆದರೆ ದೇಶದ ಜೀವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೆಳವರ್ಗದ ಬಡಜನ” ಎಂದವರು ಅವರು. ಆ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಶೂದ್ರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂದು ಕರೆದು, ಅದರಿಂದ ನವಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆಶಿಸಿದರು: “ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಜನ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಅಂತಶಕ್ತಿ ಅಡಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಳು ಉಂಡು ಜೀವಿಸುವ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಡುಗಿಸಬಲ್ಲರು. ಭೂತಕಾಲದ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳಂತಿರುವ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ, ನಾಳಿನ ಭಾರತದ ವಾರಸುದಾರರು ಅವರು.”

ಅವರು ನಾಳಿನ ಆಳುವ ಜನತೆ, ಸರಿ ; ಆದರೆ ಅದನ್ನವರು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿಲ್ಲ.

(ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು: “ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಧಾರಣರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಹರಡುವುದೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಆ ದೇಶ ಮುಂದೆ ಬರುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು... ಅತ್ಯಂತ ದೀನದಿಂದಲೂ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೂ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಆದರ್ಶ. ಅನಂತರ ಅವರು ತಮಗೆ ಸೂಕ್ತ ತೋರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಲಿ.”

ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಲೌಕಿಕವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ, ಅವರನ್ನು ಸರಿಸಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ.”

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಮಾಜ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆದರೆ ಸಾಧನೋಪಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟರೇ ಹೊರತು, ಆ ಮೂಲಕ ಮೂಡಿಬರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ವರ್ಣನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಡಗಲಿಲ್ಲ. - ಸಂಪಾದಕ)

ಚರಿತ್ರೆಯ ಚಲನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಒಳನೋಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಮ್ಮ ಅಚಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ಧ್ವನಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ವಸಾಹತು ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಬಹು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿರುವ ಇಂದಿನ ನವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ರಾಜ್ಯಪ್ರಭುತ್ವ - ಎರಡೂ ವೈಶ್ಯಾಧಿಕಾರವೆಂಬುದು ಅವರ ವಿವರಣೆ. ಅದರಡಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶೂದ್ರಶಕ್ತಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಅದು ನಿವಾರಣೆಗೊಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನೂರ್ಮಡಿಯಾಗಿ ವಿಕಸಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷೋಭೆ ಮತ್ತು ಬರಲಿರುವ ಶೋಭೆ - ಈ ಎರಡರ ಬಗೆಗೂ ವಿವೇಕಾನಂದರದು ಮೊನಚು ಮಾತುಗಳೇ. ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡ

ಕ್ಷುದ್ರ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಅವರ ಮಾತಿದೆ: “ಈಗ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೇ, ಅದೇ ಶೂದ್ರತ್ವ ಪರಿಚಾರಿಕೆ. ಅಭೇದ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಮೋಡ ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿದೆ. ಉದ್ದೇಶದ ದೃಢತ್ವವಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮದ ಸಾಹಸವಿಲ್ಲ, ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿ, ದೃಢಮನಸ್ಸಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಆಳವಾದ ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧ ಪರಸ್ಪರ ಅಸೂಯೆ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ದುರ್ಬಲರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು, ನಾಯಿ ಯಂತೆ ಬಲಾಢ್ಯರ ಕಾಲನ್ನು ನೆಕ್ಕುವುದು.”

ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪರಿಹಾರ. ಯಾವುದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಇಂಬುಕೊಡುತ್ತದೋ ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಅವರ ಆಯ್ಕೆ. ಅವರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳೆಂದರೆ **ಮಾನವ ಪ್ರಗತಿ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಪಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಾಜವಾದ.** ಶಾಂತಿ ಎಂದರೆ ಅಮೂರ್ತವಾದುದಲ್ಲ. ವರ್ಣಸಂಘರ್ಷವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅದರ ಮೂಲಲಕ್ಷಣ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಸಮಾನತೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಡಿಪಾಯ ಸಮಾಜವಾದ ಅಥವಾ ಶೂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವ, ಅರ್ಥಾತ್ ದುಡಿಯುವ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಲಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದು ತಿಳಿಯದು, ಆದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಅವೇ ಮೂಲಾಧಾರ.

ನವೀನ ಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅತಿಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಗ್ರಿಯೆಂದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲಿ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬಳಿ ಸಾರಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದೊಂದೇ ಅವರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮ. ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಅದು ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಾಜದ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಾತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿಬಂದಿದೆ, ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಹೆಚ್ಚಳ. ಹಾಗಾದರೆ ಸಾಗುವುದೆತ್ತ? ರಸ್ತೆನ್ನ ನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ‘ಸರ್ವೋದಯ’ ಎಂದು ಕರೆದರೋ, ಅದೇ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಪರಿಹಾರವಾದೀತು. ೧೯ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತಕರು, ಅವರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಂತೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು ವಿರಳ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಗ್ರಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಅದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಸೂಚಿಸುವ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರ ಆಶಯವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಮೇಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಕಠೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಮಾತನ್ನು ಸಂದೇಶವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ : “ಏಳಿ, ಎದ್ದೇಳಿ, ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ ವಿಮುಖರಾಗಬೇಡಿ. ಕತ್ತಿಯ ಅಲುಗಿನ ಹರಿತದಷ್ಟೇ ಈ ಹಾದಿ ದುರ್ಗಮ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತುಳಿಯದೆ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.”

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇಕೆ ?

ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕೆ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? - ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಮಹಂಸರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರು ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಇವರ 'ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪರಿಚಯ' ಎಂಬ ಉದ್ದಂಥವು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ಭಾಗಮಂಡಲದ ನಿವಾಸಿಗಳು; ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಆತ್ಮೀಯ ಭಕ್ತರು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಮಹಾಪುರುಷರಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನರ ಬದುಕಿಗೆ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯಗುರುಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗುವ ಚೈತನ್ಯಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದುದೇ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದ ದಿವ್ಯ ಮಹಾಪುರುಷರಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವಂತೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರು, ಸರ್ವಧರ್ಮಸ್ವರೂಪರು, ಅವತಾರವರಿಷ್ಟರೂ ಆಗಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರಾಗಿ ನಿತ್ಯಪೂಜ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನದ ಪರಮಗುರಿ ಭಗವತ್ಪಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಇಳೆಯಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೇವಮಾನವರಾಗಿ ಬಹು ಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಬಾಳಿದ ವಿವರಗಳು ಸನಾತನ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ನಿತ್ಯವೈಭವದ ಪುಣ್ಯಕಥೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬಾಲಕ ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ದಷ್ಟ ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ವಿವರಗಳು 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇಕೆ?' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ರೋಚಕವೂ ಆದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ನರೇಂದ್ರನಾಥನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಅವರ ಕೃಪಾವಿಶೇಷದಿಂದ ಯೋಗಸಿದ್ಧ ಮಹಾಪುರುಷರಾಗಿ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡ ವಿಚಾರವು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರು - ಧರ್ಮ - ಯೋಗ - ಭಗವತ್ಪಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಇವುಗಳ ಕುರಿತಾದ ನೂತನ ಭಾಷ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಸಾಹ ಯುವಕ ನರೇಂದ್ರನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ ವಿವರಗಳು, ಅನಂತರ ಮುಂದೆ

ಕೂಡಿಬಂದ ಮರುಭೇಟಿಗಳು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ, ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅದಂತಹ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಾದ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾ ಪ್ರಸಂಗ' ಹಾಗೂ 'ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದ ದಿವ್ಯಮಾನವ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಅದರಂತೆ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಯುಕ್ತರಾದ ಶಿಷ್ಯರ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಿ ದಿನದಿನವೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತ ನರೇಂದ್ರನಾಥನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬಯಸಿ, ಆ ಕಾಲದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗದೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಹೇಸ್ಲಿ ಎಂಬುವರಿಂದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ದೊರಕಿ, ಅದರಂತೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರೆ ಅವರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ ಖಂಡಿತ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿ, ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಅದರಂತೆ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನು ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಆ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ಕಂಡ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಂದು ನಡೆದ ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನರೇಂದ್ರನಾಥನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ, "ನೀವು ದೇವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀರಾ?" ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ! ಆಗ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತಾ, "ಹೌದು, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮುಖತಃ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.